

Los Sometent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco de Calaf Rambla de las Flors.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Dilluns 8 de Septiembre de 1902.

ANY XVII

NUM. 4376

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1'96
En provincias, trimestre. " 4-
Extranjer y Ultramar. " 8-
Anuncio, á preus convencionales

TRIPLE AYGUA NAF SERRA

Es de un agradable sabor y delicat perfúm.

(Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre.

FARMACIA SERRA-DEVANT DEL SOLAR

QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial pera vinyas á 13 pts.

Lo propietari que vulga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO

REUS

GRAN HOTEL-RESTAURANT SUÍS

(Avans Louvre.) Lo més modern de Barcelona, dirigit per

MR. PAUL FARRENY

ex-majordom de varis grans hotels de França

Aquest Hotel, completament reformat, reuneix tota l'elegancia y comoditats conegudas fins lo dia.—Timbres electrichs; Perruquerna casa; Interpretes; Cuartos de bany; Cotxes á la arribada; de trens y vapors; Saló de lectura y piano; Teléfono 1974; Cuartos de dutxas; Excelent cuyna Espanyola y Francesa á carreh d'un dels millors Chefs de la Capital.

Sucursals: á Tarragona; Fonda de Madrid y á Girona; Hotel Peninsular.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyora Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Haventse presentat á la meya clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l'Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobra appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.

—Dr. Letamendi.
Senyora Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrófula crónica. Cansat d'asar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyens se preconiizan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfita Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.—Dr. Letamendi.

Exigeixis lo llegendim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expèn altre del mateix nom.

LOT AMARCH LOT TONICH

APERITIU-CORROBORANT-FEBRIFUGO THE COSMOS EN C. Y DE C. EN P. BARCELONA

L'us d'aquest TONICH ej-receix una acció estimulante sobre l'aparat gastro-intestinal aumenta l'apetit y facilita la digestió. La nausea, vomit, dolor de cap, lo mareig, paran casi sempre prenent una ó dos copetats d'aquest tónich. En las localitats pantanosas, ahont existeix lo paludisme, es indispensable son us, donchs es febrífugo, com justament ho declaran molts Metjes célebres, que l'han indicat y segueixen indicantlo com medi eficás pera precaveres de las calenturas.

Prendre una ó duas copetas d'aquest tónich á diari, vol dir cuidar ab esmero la propia salut.

Se pren ab aygna, sífó ó pur: avans de menjar com aperitin; després com digestiu.

AGENT GENERAL EN REUS, JOSEPH MARTEORELL S. en C.—Carrer Monterols número 30.

BETZINA DALMAU

Aquesta nova essencia de extraordinarias proporecions dissolvents de la grassa, no té rival en heu dels preparats que fins al dia s' han vingut empleant pera treure las tacas, no sols de la roba, panyos de billar, tapissos, halajas de totes classes etz, etz., sino de velats, sedas, sombreros de feltre y en especial pera 'ls guants.

Se química composició fa que siga mes volátil que l'éter y que desapareixi la taca instantáneament sens perjudicar lo color de la prenda y sens que deixi l'olor repugnant y desagradable de tots sos similars.

DE VENTA EN LAS DROGUERIAS Y FARMACIAS

AL ENGRÓS. Magatzem de drogas y productes químicis farmacéuticis de

M. Dalmau Oliveres

PASSEIG DE LA INDUSTRIA, LLETRA B. BARCELONA

REPRESENTAT PER AQUESTA PLASSA: PERE PUJOL

DESDE MADRID

(De nostre redactor corresponsal.)

Los hereus del President.— Un que s' repensa.

Com si fos un castich providencial surten li hereus per tots cantons al qui va dir—poguent saber que no era aixis—qu' es Catalunya l' heren d' Espanya.

De res li ha valgut haver desmentit terminantment lo de sa retirada. Tal y com si fos certa la noticia, tal y com si de fet, ó almenys políticament, hagués mort lo soci y compare d' en Silvela en lo torn pacífich de malmenar y desballestar lo pays, s' apressan á ostentar illurs titols, suposats ó efectius, á la quefatura del partit liberal; tots aquells

que s' crehen ab dret de prosseguir l' anti-patriòtica tasca d' ofegar la vida nacional, en nom d' una libertat que no senten ni volen comprendre.

Y ab lo pretendent d' ahir son ja quatre los que s' disputan l' herencia, enan encara vin lo testador: lo marqués de la Vega de Armijo, autor de la carta que mencionare, en Moret, en Monterols, Rios y en Canalejas. ¿Cuants seran al moment d' obrirse l' testament? ¿Cuants lo rebutjarán y en declararan nul·litat veientse preterits? Aquell marqués de qui tan se parlá ab motiu del cop de geni que li feu deixar una temporada la Presidencia del Congrés, y ab oca-sió d' haverla tornada á acceptar ben pregadét aquell marqués, dich, haurá hagut esment

de que no cessaven de posarse en joch tota classe d'influencias pera preparar lo reem- plàs del Vell Pastor, y no ha vulgut que s'interpretés malament son silenci. Ab anuen- cia, ó sense anuenca d'ell—qu' aixó no ho sab ningú, ni fa cap falta saberho—ha escrit, segons, se diu, una carta a un de sos amichs íntims de Madrid, recordant sos "llarchs é importantíssims" serveys dins del partit, y atribuintse 'l mellor dret a dirigirlo cuan, per cualsevol causa, no puga ó no vulga ferho lo pernic it supressor de las regions.

Ignoro l'efecte qu' en lo camp fusionista ha produhit l'acte de l' Armijo, pero es de suposar que no haurá agradat á molts, y que 'ls altres tres candidats regoneguts per tals fins á la fetxa, no haurán deixat cada hù de portar aygua al seu moli, averiguant, ja di- recta, ja indirectament, lo parer de l' amo respecte d' una cuestió tan trascendental... per ells, y que tampoch deix de tindre impor- tancia pera la nació, que pagarà com sempre las personals ambicions dels uns y 'ls altres.

L'opinió de molts es que no trigarém a veure manifestacions més ó menys explícitas de la protesta dels demés aspirants, y no falta qui pronostica qu' algú dels que 's reser- vavan pera cuan vingués l' hora de la succe- sió, perduda ja la paciència, llenará la care- ta y vindrá prematurament á allargar la llis- ta dels qui, onejant la bandera tan despres- tigiada d' una política vella y consumida s' empenyan, tan si com no, en completar l' es- timbada de l' Estat espanyol.

Per lo que puga ser, no faré de profeta. Mentres sia veritat que 'l sentit comú es lo menys comú dels sentits, es perdré 'l temps fer profecías. Podria dir lo que desitjo, pero no n' hi ha necessitat. Qui de mos llegidors deixarà d' endevinarho y desitjar: altre tant? Ja ho han vist. Los diaris han portat, si be ab massa laconisme, la visita d' en Cana- lejas á Miramar. Se compren, per altra part, front, y de tota mena, tractantse dels salva- dors de la patria, que ningú s' estranya de res!

Si fos possible, si hagués arribat l' hora de pendre en sério certs dits y fets dels homes que 's consideran importants en l' escena po- lítica espanyola, caldr'a fer comentaris ben coherents respecte á l' esmentada visita, á menys de ser tots tan desmemoriats qu' ha- guésem oblidat lo que 'l bellugadís gallego de qui parlo deya y feya poch's mesos endar- rera.

¿S' en recordan? Deyam que tots aquells viatges, mes que res eran tanteigs, prenedu- ras de pols, com tentativas d' emprendre cam- ins nous. Y realment ha resultat que no eran mes que tentativas, y que 'ls tanteigs han produhit en lo gelós propagandista la convicció de que no 'l seguirian mes que cua- tre gats si volia fer una eczagallada. La con- secuencia d' aixó no s' ha fet esperar, y ara ja será tart pera tornar á jugar ab lo gorro friji. Mes val així. En cert módo ha desapa- regut l' incògnita. A dalt saben que segueix sent amich lo qui semblava un jorn que po- gués passar al camp contrari, y abaix s' ha descobert una altra volta que, com lo deis ruchs, es infinit lo nombre dels inconsequents ab reincidencia.

D' aixó 'ns hem d' alegrar. Totas aqueixas habilitats, defeccions estratègias, ó digninne 'l que vulgan, apropau l' hora en que lluhirá 'l sol á la veritat. Tots los desenganyats per las maniobras d' aqueixos representants d' un sistema decadent, poch á poch vindrán ab nosaltres. Y com mes y mes fonda sian las perversions de sentit moral de certs elements perturbadors, mes clar veurán los catalans indecisos que la salvació no pot vindre de tal banda.

Cada cop qu' un d' aqueixos homes funests promet y no dona, cada cop que 's desdin de lo que formalment ha dit, cada cop qu' engi- pona una forsa nova ab los restos d' un pro- grama esqueixat, los partidaris de la veritat y del compliment de las lleys eternas de l'

historia hem de sentir lo cor batre d' alegria. Es qu' ells mateixos ab llurs disbarats ab la descarada manifestació de llurs concupiscen- cias, ab l' exposició nua de llurs vicis trava- llan pera l' adveniment del regnat de la justia- cia.

Cuan la fruyta está madura cau de l' arbre. Pero cuan los baylets la copejan, los pardals la pican y 'l vent la sotraqueja, avans de ser madura cau podrida. Si 'ns deixessen triar voldriam que la fruyta caygués com ha de caure, madura. Pero si, entossudits, creyent que se la menjarán mes prompte, hi ha homes malestruchs que no paran de sacsejar l' ar- bre perque, podrida ó madura, cayga mes de- pressa, d' ells será la responsabilitat de lo que vinga.

Aixís com aixís, podran anar menjant men- tres ne quedi á dalt, pero un cop cayguda, no la menjarán ells sino 'ls que per lley divina y humana, son, de temps inmemorial, amos de l' hort... encare que no ho sembli.

B. SANTOS.

4 Setembre.

LA BOFETADA

UN FET HISTÓRICH COM N' HI HA MOLTS

Tenia 20 anys; aquella edat de la vida en que tot somriu, y en que la pensa no veu més que un pervindre florit, ple de ricas ilusions y hermosas esperansas.

Mos pares, gent pobre y honrada, no te- nint altre fill que jo, no cal dirho, vellets com eran, si m' estimavan. Travaillant, menjavan en pau y alegría, més aquest mon no sempre la felicitat es completa y duradera. Un dia, vá presentarse un funcionari públich á casa y vá entregar á la meva mare (Q. A. C. S.) un document per lo qual se li feya sapiguer, que 'a ventse correspot lo número 51 del sor- teig de quintas, quedava declarat soldat.

Lo desconsol fou gran, arribá lo dia, y vaic marxar deixant á mos pobres pares á la desesperació y á la miseria. Allavoras fou quan la meva ànima vá despertar d' una ma- nera asombrosa á la realitat de la vida. Que importava qu' los autors dels meus días que- dessin sense un tros de pá, quo havia comés per ventura lo gran crim d' esser pobres y no tenir 300 duros?

Contra los uns, hi ha una lley escrita que permet arrabassá lo fill del pobre, per més que siga lo únich, y á favor dels altres, ni ha un altre que disposant de 1500 pessetas que- da exceptuat de tal sacrifici.

Més, deixan aquestas tristas reflexions, vaig á concretá lo fet.

Un dia, estavam formats al pati de la Ciu- dadela de la capital de Navarra, lo cas era urgent y ab la pressa, vá quedarme descor- dat un botó de la guerrera; per tot avis una mà castellana, tinent de la meva companyia, vá crisar mon rostre ab una forta bofetada. Allavoras tot lo meu ser va sufrir una convul- sió estranya, semblava qu' un llam m' hagués tocat. Lo fusell brandava 'n mas mans, ni forsa 'm quedava per aguantarlo. Dngas llá- grimas com foch rodaren cara avall, ab ellas hi anavan condensadas una indignació y la meva importancia. Y com nó si en lo mateix lloch bofetaja: la meva mare me lo omplia de petons en ma infantesa y lo qu' ella havia respectat ab un carinyo maternal durant 20 anys, una mà forastera li havia ultratjat en un moment.

«Pobre mare meya! Poch ho vá poguer sa- piguer. La mort tal volta més caritativa qu' los homens al veure la seva necessitat y lo que patia, ab s' alenada vá treure d' aquest vall de llágrimas cumplint aixís sa missió destructora.

Passaren anys, á Manresa varen acordar naas bases que son tot lo programa del Cata- lanisme. Ab una d' ellas diu que dintre de Catalunya se suprimeixin las quintas, fent lo cupo que li pertoque ab voluntaris ó diners. Aixó es, cap fill d' aquesta terra te qu' anar

per forsa á fer vida de sacrifici, perque li paguin, á lo millor, á bofetadas.

Desde allavors que soch catalanista, y ai- xís ho ensenyo á serho á mos fills, cumplint d' aquesta manera ab un deber d' humanitat y de justicia, perque entench qu' allá ahont no regna la més petita falta, no deu haverhi càs- tich y ab la verdadera lley á la má tota de- vem ser uns, pobres y rics, tractantse de de- fensar una patria qu' es de tots per un igual.

J. P. y T.

"LLIGA CATALANISTA" AVIS

L' exposició de postals organizada per aquesta "Lliga" quedarà tancada 'l dia 15 del present mes de Setembre, poguentse vi- sitar fins á dit dia de las dotze á una del mitjdia y de vuit á deu del vespre.

Reus 1 de Setembre de 1902.—P. A. del C. D. Lo Secretari, Andreu Anguera.

Calendari catalá

Sant d' any.—La Nativitat de N. S. S. Sant de demó.—S. Gorgoni mr. Surt lo SOL á las 5 h. y 33 m. y 's pon á las 6 h. 22 m.; surt la LLUNA á las 11 h. 50 m. y 's pon á las 9 h. 55 m.

MERCATS

Dillums de cada setmana, Reus.—Dime- cres, Valls.—Dijons, Vendrell y Espuga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francolí.

CRONICA

Lo SOMATENT se ven á Barcelona en lo kiosko "El Sol", Rambla del Centro.

avuy publicuem mitj número pera recompen- sar á nostres suscriptors de la edició que co- rrespondria al dimars.

Ahir foren en bon número las personas que aprofitant la bondat del temps se trasladaren al camp

Un carro que ahir al mati 's dirigia per la carretera de Lleyda, al ser poch més enllá del cementiri vell s' esbrayá l' animal que 'l portava y anatsen á parar en una vinya des- prés d' haverse ensorrat las rodas, costant no poch's taballs á treurel.

Afortunadament lo carreter pogué saltar á temps, evitantse aixís de pendre mal.

Ahir surti cap á la Mussara bon número de socis de la Secció Excursionista del "Cen- tro de Lectura".

Los excursionistas se proposan visitar l' avench que hi ha á l' esmentat lloch.

En lo vinent número donarem compte á nostres lectors de lo que puga haver ocorre- gut á Barrassá ab motiu de la celebració del anunciad meeting catalanista que devia ceba- brarsehi ahir.

Dos homes que sembla tenian ressentiments antics se donaren ahir nit acaloradas satis- faccions en lo carrer de Sant Esteve, no pas- sant la cosa á las accions, gracias á la paci- ficadora intervenció de alguns vehins.

Ha sigut molt ben rebuda en aquesta ciutat la noticia que reproduhirem ahir referent á la rennió que debian tenir los nostres paisans residents á Barcelona y es esperada ab gran curiositat la resolució que 's preagni, puig gayrebé tota la població está conforme en l' anada á Barcelona de nostres gegants.

La Palma

A petició de variu socis la Junta de Go- vern d' aquesta Societat en sessió del 27 d' Agost prop passat, donará entrada llure á tots los que desitjin ingressar com á socis de la mateixa durant lo present mes.

Reus 1 Setembre de 1902.—P. O. de la J. de G. Lo Secretari de torn, Ramón Soto- rra.

Interesa molt

sapiguer que á la ciutat de Barcelona y ca- rrer de la Diputació núm. 435, sucursal de A. Salvati Costanzi se fan verdaders mira- cles en los malalts de mals venéreos en gene- ral y especialment sífilítics encar que siga la dolencia hereditaria.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª plana "Mi- lagrosos confites ó Inyección anti-venérea y Roob anti-sífilítico COSTANZI."

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha traslladat son despatx á la Rambla de Sant Joan, número 30-3er. TARRAGONA

ANUNCIS PARTICULARS

LLET PURA DE VACA VACAS SUISSES

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

CLINICA DE MASSATJE

B. DURAN, METJE CIRUJIA

Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presó.—Reus

Ab lo massatje manual y vibratori s' obte- nen rípidas y oprenients curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lam- bago (llinat), Luxacions, Fracturas, Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciática, Corea (ball de San Vico), Ataxia rocomotriu, Tremolor en las mans dels escriptors, etc.

Generals.—Anemias, Clorosis, Asma essen- cial, Palpitacions, Dispepsias, Astringcions de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents á Madrid qu' hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. dta.—MADRID

GRAN RIFA NAVAL

Autorisada per R. O. de 11 Abril 1902

Se sortejará á Madrid lo dia 31 d' Octa- bre de 1902 en unió de la Loteria Nacional de la mateixa fetxa.

Constará de 32.000 bitllets al preu de 50 pessetas cada un dividits en décims á 5 pes- setas. Los premis y reintegros serán en nú- mero de 3548 y lo pago dels mateixos se farà sense cap descompte.

Premi Major 126.550 pessetas. La Administració de Loterías d' aquesta Ciutat ven dits bitllets.

Gabinet d' enfermetats dels ulls

DE EDUARD TELLO Metje Oculista

Exintern, per oposició, de la Facultat de Medicina.—Ajutant de l' oculista Dr. Rio.

Horas de consultió de 11 h. y de 4 á 6. De franch als pobres

CONDE DE RIUS, 11, PRINCIPAL TARRAGONA

DR. CARRERAS Y VILA